

Міністерство внутрішніх справ України
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ

К.Ю. Назаренко

**МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ,
ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СТВОРЕННЯМ
АБО УТРИМАННЯМ МІСЦЬ
РОЗПУСТИ І ЗВІДНИЦТВОМ**

Монографія

Дніпро
2018

Ухвалено до друку Вченою радою
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 1 від 20 вересня 2018 р.)

Рецензенти:

Удалова Л.Д. – доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України Національної академії внутрішніх справ, директор інституту післядипломної освіти.

Чаплинський К.О. – доктор юридичних наук, професор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, завідувач кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії.

Назаренко К.Ю.
Н 19 Методика розслідування злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом : монографія / К.Ю. Назаренко – Дніпро: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 172 с.

ISBN 978-966-916-645-6

В монографії з урахуванням сучасного стану розвитку криміналістичної науки та правоохоронної практики розглянуто криміналістичну характеристику злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом. Визначено поняття й елементи криміналістичної характеристики, окреслено способи і слідову картину злочинів, досліджено обстановку злочинного посягання та особу злочинця.

Розкрито особливості організації розслідування злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом. Досліджено особливості аналізу первинної інформації та обставини, що підлягають встановленню. Запропоновано алгоритми дій слідчого у типових слідчих ситуаціях початкового та подальшого етапів розслідування.

Удосконалено організаційно-тактичне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій, зокрема, огляду і допиту підозрюваного, потерпілого та свідка. Досліджено особливості використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів вказаної категорії.

Для науковців, викладачів, курсантів, студентів та слухачів вищих юридичних навчальних закладів, ад'юнктів та аспірантів, працівників поліції, прокуратури, Служби безпеки України та адвокатури, усіх тих, хто виявляє інтерес до юридичної науки.

УДК 343.985.7:343.54

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ5

ПЕРЕДМОВА6

РОЗДІЛ 1

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СТВОРЕННЯМ АБО УТРИМАННЯМ

МІСЦЬ РОЗПУСТИ І ЗВІДНИЦТВОМ.....9

- 1.1. Поняття та елементи криміналістичної характеристики злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом9
- 1.2. Способи та слідова картина злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом21
- 1.3. Обстановка вчинення злочинного посягання 38
- 1.4. Характеристика особи злочинця 49

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СТВОРЕННЯМ АБО УТРИМАННЯМ

МІСЦЬ РОЗПУСТИ І ЗВІДНИЦТВОМ..... 60

- 2.1. Аналіз первинної інформації та обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом 60
- 2.2. Алгоритми дій слідчого у типових слідчих ситуаціях початкового та подальшого етапів розслідування..... 69

РОЗДІЛ 3	
ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ОКРЕМИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СТВОРЕННЯМ АБО УТРИМАННЯМ МІСЦЬ РОЗПУСТИ І ЗВІДНИЦТВОМ.....	87
3.1. Організація і тактика проведення огляду	87
3.2. Тактика допиту підозрюваного, потерпілого та свідка.....	101
3.3. Особливості використання спеціальних знань	117
ВИСНОВКИ	127
БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ	128
ДОДАТКИ	150

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АПС	– Автоматизована інформаційно-пошукова система
ГУНП	– Головне Управління Національної поліції
ЄРДР	– Єдиний реєстр досудових розслідувань
ЗМІ	– Засоби масової інформації
КК	– Кримінальний кодекс
КПК	– Кримінальний процесуальний кодекс
МВС	– Міністерство внутрішніх справ
НДЕКЦ	– Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
ОГ і ЗО	– Організована група і злочинна організація
ОЗГ	– Організована злочинна група
ОЗУ	– Організоване злочинне угруповання
ОРЗ	– Оперативно-розшукові заходи
ОРД	– Оперативно-розшукова діяльність
ОМП	– Огляд місця події
СБУ	– Служба безпеки України
СОГ	– Слідчо-оперативна група
СІЗО	– Слідчий ізолятор
СРД	– Слідчі (розшукові) дії
НСРД	– Негласні слідчі (розшукові) дії

ПЕРЕДМОВА

В умовах розбудови України як правової і незалежної держави, інтегрування до Європейського співтовариства, виняткової політичної обстановки в державі, ускладнення криміногенної ситуації та постійних провокацій з боку різних осіб на півдні та сході України спостерігається зміна структури й характеру злочинності, загальний рівень якої має тенденцію до зростання. Внаслідок цього усе більшої актуальності набувають питання забезпечення основоположних прав і свобод людини та громадянина, її життя та здоров'я, моральних цінностей.

Кризові процеси в Україні, складне суспільно-політичне та економічне становище держави створили підґрунтя для суттєвого збільшення злочинів проти моральності, зокрема тих, що пов'язані зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом. Так, за даними Генеральної прокуратури України, у 2014 р. вчинено 509 злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом, за якими у 321 випадку було складено обвинувальні акти, у 2015 р. – 476 (обвинувальний акт – лише у 355 кримінальних провадженнях, у 2016 р. – 537 (обвинувальний акт – лише у 278 провадженнях), а за перший квартал 2017 р. – 122, з яких лише у 36 випадках особам повідомлено про підозру, що складає майже 40% проваджень.

Дедалі спостерігається збільшення кількості порнографічної інформації та можливість її використання телекомунікаційними мережами та мережами Internet. Все це свідчить про небезпечний характер поширення злочинів проти моральності та зумовлює потребу у посиленні боротьби з цими проявами, а також вжитті заходів з метою найбільш ефективного їх попередження та розслідування.

Окрім того, змінюється структура й характер злочинної діяльності, яка набуває ознак організованості. Дедалі частіше ці правопорушення вчинюють злочинні угруповання, які діють з чітко визначеною структурою й чітким розподілом функціо-

нальних обов'язків їх членів: від безпосереднього надання послуг інтимного характеру до загальної організації злочинної діяльності групи. Наявність корумпованих зв'язків в органах влади й управління та правоохоронних органах суттєво ускладнює швидке розкриття й розслідування вказаних злочинів та притягнення винних до кримінальної відповідальності.

За даними Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України, суттєво збільшилася кількість нерозкритих злочинів, значно знизилась якість їх розслідування органами досудового слідства. За цих умов важливого значення набуває удосконалення слідчої діяльності, один із напрямів якої полягає у підвищенні ефективності проведення слідчих (розшукових) дій.

Зважаючи на це, криміналістичне забезпечення розслідування злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом, сьогодні потребує розробки й суттєвого оновлення. На необхідність розробки окремої методики розслідування цих злочинів вказали 92% опитаних слідчих.

При дослідженні зазначених проблем теоретичну основу монографічного дослідження становили праці вчених-криміналістів і процесуалістів України та близького зарубіжжя, які зробили значний внесок у розробку криміналістичного забезпечення розслідування злочинів, зокрема роботи Ю. П. Аленіна, К. В. Антонова, Л. І. Аркуші, О. Я. Баєва, В. П. Бахіна, Р. С. Белкіна, В. Д. Берназа, А. І. Вінберга, О. І. Возгріна, А. Ф. Волобуєва, І. Ф. Герасимова, В. Г. Гончаренка, В. А. Журавля, В. П. Захарова, А. В. Іщенко, Н. С. Карпова, О. Н. Колесніченка, В. А. Колесника, В. П. Колмакова, В. О. Коновалової, Н. І. Клименко, В. С. Кузьмічова, В. К. Лисиченка, В. В. Лисенка, Є. Д. Лук'янчикова, В. Г. Лукашевича, С. І. Мінченка, В. О. Образцова, М. А. Погорецького, М. І. Порубова, Є. Р. Росинської, М. В. Салтевського, М. Я. Сегая, Р. Л. Степанюка, О. Ю. Татарова, В. В. Тіщенко, Л. Д. Удалової, П. В. Цимбала, К. О. Чаплинського, С. С. Чернявського, Ю. М. Черноус, В. Ю. Шепітька, М. Є. Шумила, Б. В. Щура, Н. Г. Шурухнова, О. О. Юхна, М. П. Яблокова та ін. Проблеми попередження й розслідування злочинів проти моральності досліджували у своїх роботах такі вчені, як

М. С. Дмитрієв, О. О. Дудоров, Д. Є. Кирюха, С. Г. Кулик, В. Ю. Мосяженко.

Втім, сьогодні комплексне дослідження методики розслідування злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом, у контексті чинного Кримінального процесуального кодексу України та із урахуванням сучасних потреб правоохоронної практики не проводилося. Наведені обставини у своїй сукупності визначають актуальність окресленої проблематики, її наукову, теоретичну та практичну значущість.